

Protokoll fört vid enskild föredragning

Regeringskansliet
Allmänna byrån, stabsenheten, Rk1c

Beslutande
Minister
Annika Hambrudd

Föredragande
Information officer
Dan Sundqvist

Justerat

Nr 10

Beslut om medfinansiering av AMIF-
projektet Välkommen hem.

ÅLR 2023/4259

11 Rk1c

Landskapsregeringen beslöt delta som medfinansierare av Mariehamns stads projekt Välkommen hem gällande integration av tredjelandsmedborgare med fokus på person med tillfälligt skydd i landskapet Åland.

Nr 11

Synpunkter på pågående upphandling av
mottagningsenheten på Åland.

ÅLR 2023/4260

12 Rk1c

Landskapsregeringen beslöt sända skrivelse till Migrationsverket enligt Bilaga.

Hänvisning
Initiativ

Migrationsverket

Kontaktperson
Dan Sundqvist

Ärende

Synpunkter på pågående upphandling av mottagningsenheten på Åland

Ålands landskapsregering noterar att en upphandlingsprocess pågår gällande mottagningsenheten i Mariehamn. Med anledning av detta önskar landskapsregeringen uppmärksamma Migrationsverket på vissa frågor i anslutning till detta.

Språkrav

I 36 § självstyrelselagen (FFS 1144/1991) föreskrivs att landskapet är enspråkigt svenskt och att ämbets språket i landskapets stats-, landskaps- och kommunalförvaltning är svenska. Självstyrelselagen innehåller i 38 § ett krav på att skrivelser och andra handlingar som utväxlas mellan å ena sidan landskapsmyndigheterna inklusive de åländska kommunerna samt statliga myndigheter på Åland och å andra sidan statens myndigheter i riket ska avfattas på svenska. I 42 § självstyrelselagen anges att närmare bestämmelser om statsanställdas språkkunskaper regleras i en förordning.

Statsrådets förordning (FFS 1218/2007) om de språkkunskaper som krävs av statsanställda i landskapet Åland har därefter antagits och reglerar språkraven för statligt anställda på Åland. Av förordningens 1 § 1 mom. finns ett allmänt krav på att de statsanställda som arbetar på Åland skall ha sådana kunskaper som förutsätts i självstyrelselagen och som deras arbetsuppgifter kräver. Hänvisningen till självstyrelselagen är en påminnelse om att landskapet är enspråkigt svenskt, men också om rätten att i egen sak inför domstol och andra statsmyndigheter i landskapet använda finska. I sammanhanget bör beaktas att den som vinner upphandlingen ska kommunicera med myndigheterna (även med myndigheter i riket) och kommunerna på svenska och att klienternas språk sannolikt inte är finska.

De språkkunskaper som krävs kan vara av två slag. Med formella behörighetsvillkor avses sådana språkkunskapskrav som ställs i lag och förordning och som sökanden skall visa genom betyg eller intyg. Endast den som har ett sådant betyg eller intyg kan komma i fråga när anställningen tillsätts, om inte sökanden i undantagsfall har fått dispens.

Eftersom ämbetsspråket på Åland är svenska och eftersom riksmyndigheterna skall kommunicera med myndigheterna på Åland och i riket på svenska, kan man inte kräva kunskaper i finska enbart med den motiveringen att kommunikationen med modermyndigheten eller moderorganisationen ska fungera.

Förordningens 4 § innebär en automatik, enligt vilken utmärkt förmåga att använda svenska i tal och skrift samt nöjaktig förmåga att förstå finska krävs i de fall högskoleexamen är formellt behörighetsvillkor för en statlig anställning. Om högskoleexamen inte är formellt behörighetsvillkor, följer inte automatiskt några formella krav på språkkunskaper. Även om formella behörighetsvillkor inte finns för en bestämd tjänst, skall den anställande myndigheten kräva att sökanden visar sådana faktiska språkkunskaper som behövs i tjänsten, med beaktande av vad som ovan angivits vad gäller språket vid kommunikation med andra.

Landskapsregeringen förutsätter att Migrationsverket säkerställer att de statliga uppgifter som upphandlas kommer att handhas med beaktande av de bestämmelser som annars skulle ha tillämpats av Migrationsverket på Åland om Migrationsverket skulle ha bedrivit verksamheten i egen regi.

Det har kommit till Ålands landskapsregerings kännedom att den pågående upphandlingen av mottagningsenheten ställer högre krav på kunskaper i finska än för domare, tingsfiskaler och notarier vid Ålands tingsrätt och domare vid Ålands förvaltningsdomstol samt deras suppleanter. Vi vill betona att det är av yttersta vikt att språkförordningens intentioner efterlevs fullt ut. Att ha personal som är språkligt kompetenta på svenska är en grundläggande förutsättning för att verka med myndighetsuppgifter på Åland.

Mot denna bakgrund uppmanar landskapsregeringen Migrationsverket att säkerställa språkkraven vid utförande av statliga tjänsteuppgifter på Åland oavsett hur mottagningsenheten är organiserad.

Ålands landskapsregering är övertygade om att ni, som ansvariga myndighet, delar vår uppfattning om att språkbestämmelserna bör respekteras även om det är fråga om upphandlade tjänster.

Reglering av hälso- och sjukvård samt socialvård

Landskapsregeringen vill påminna om att Åland bland annat har exklusiv lagstiftningsbehörighet inom kommunal förvaltning, hälso- och sjukvård samt socialvård. Inom dessa områden gäller således den åländska lagstiftningen, inte rikets. Det här innebär att mottagningsenhetens verksamhet måste anpassas till det som framgår av självstyrelselagen och den lagstiftning som antagits av Ålands lagting.

Avslutande kommentar

Landskapsregeringen önskar slutligen framföra att vi gärna träffas och diskuterar det ovannämnda så att mottagningsenhetens verksamhetsförutsättningar blir de bästa tänkbara.

Minister

Annika Hambrudd

Information Officer

Dan Sundqvist

FÖR KÄNNEDOM: Rafael Bärlund, Migrationsverket